

ลับเฉพาะ

เรื่องเสร็จที่ ๙๐/๒๕๕๕

เรื่อง คำร้องทุกข์ของราษฎร

ด่วนมาก

เลขที่การคณะกรรมการกฤษฎีกา

กราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

ไบบันทึกของเลขานุการนายกรัฐมนตรีลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ ความว่า ฯพณฯ พิจารณาเห็นว่า เรื่องราวต่าง ๆ ของราษฎรที่ยื่นโดยตรงต่อนายกรัฐมนตรี อันมิใช่เรื่องราวร้องทุกข์ ซึ่งอยู่ในหน้าที่ของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์เป็นเรื่องสำคัญ หากได้ช่วยเหลือจัดทุกข์บำรุงสุขตามคำร้องนั้น ๆ แล้วจะเป็นประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดินมาก ควรจะจัดตั้งกรมขึ้นสักกรมหนึ่งเพื่อดำเนินงานในเรื่องนี้ให้เรียบร้อยเป็นผลต่อไป วิธีหนึ่งหรืออีกวิธีหนึ่งในฐานะที่ ฯพณฯ เป็นประธาน ก.พ. โดยตำแหน่งจึงจะมอบงานนี้ให้ ก.พ. เป็นผู้ทำการสอบสวนและรับงาน ซึ่งคณะกรรมการปฏิบัติราชการตามมติประชาชนทำอยู่ในขณะนี้ไปร่วมดำเนินงานเป็นทางเดียวกัน โดยมีเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น ทั้ง ๒ ประการนี้ จะทำได้เพียงใดจึงจะเหมาะสม และเท่าที่ปฏิบัติมาแล้ว ส่งไปตามกระทรวงต่าง ๆ สอบสวน ส่วนมากไม่ได้ จึงบัญชาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาและ ก.พ. พิจารณาเสนอความเห็นต่อไป ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

ข้าพเจ้าได้พิจารณาความเห็นของ ฯพณฯ ดังกล่าวข้างต้นโดยตลอดเสร็จแล้ว จึงขอเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาดังต่อไปนี้

การที่ราษฎรได้ร้องทุกข์ต่อ ฯพณฯ นั้น เป็นการร้องทุกข์ต่อหัวหน้าคณะรัฐบาล เพื่อขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่ง เรื่องอันจะเกิดมีการร้องทุกข์ขึ้นนั้น มีมูลมาจากเหตุหลายสถาน อาจเป็นเพราะราษฎรไม่ได้รับความเป็นธรรมในกิจการใด ๆ โดยเพราะการปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรืออาจเป็นเพราะต้องการให้ช่วยเหลือแก้ทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่งหรืออาจขอให้แก้ไขข้อบกพร่องในการบริหารราชการ เหล่านี้เป็นต้น ข้อสำคัญส่วนใหญ่ก็คือเป็นเรื่องอันเกี่ยวกับหน้าที่ราชการเกือบทั้งสิ้น

การที่ ฯพณฯ ใครจะให้มีเจ้าหน้าที่สำหรับดูแลในเรื่องนี้ โดยจะตั้งเป็นกรมขึ้นหรือมอบให้ ก.พ. พิจารณาแทนนั้น ก็เพราะเท่าที่ได้ปฏิบัติมาแล้วได้มอบให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วไม่ได้ผลสมความมุ่งหมายเป็นส่วนมาก สำหรับการที่ให้มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการในเรื่องนี้ โดยเฉพาะนั้นเป็นการสมควรอย่างยิ่ง แต่ปัญหาที่จะให้ใครเป็นเจ้าหน้าที่นั้น เป็นเรื่องอันพึงพิจารณาต่อไป

๑. ถ้าจะให้ ก.พ. ทำหน้าที่นี้แทน ก็อาจเป็นเรื่องซึ่งมอบกันได้ และก็หมายความว่า ก.พ. ช่วยพิจารณาทำให้แก่ ฯพณฯ และเมื่อสอบสวนได้ความอย่างไรแล้ว ก็เสนอต่อ ฯพณฯ

เพื่อสั่งการอีกชั้นหนึ่ง เพราะ ก.พ. จะสั่งการเองไม่ได้ แต่ว่า ก.พ. ในฐานะเป็นกรรมการข้าราชการพลเรือนจะสมควรทำหน้าที่นี้หรือไม่ เป็นเรื่องนโยบาย เพราะเท่ากับมอบให้ ก.พ. ทำหน้าที่สอดส่องการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งอาจต้องใช้อำนาจซ้อนกับอำนาจของเจ้ากระทรวง ซึ่งเขามีอยู่ตามกฎหมาย ถ้าจะดำเนินงานตามรูปนี้ ก็หมายความว่าต้องสั่งให้ทุกกระทรวงร่วมมือในการนี้ด้วยและจะเป็นการตัดทอนอำนาจของเจ้ากระทรวงไปในตัว

๒. ถ้าจะตั้งกรมขึ้นกรมหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะสำหรับสอบสวนเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎรแล้ว ก็อาจตั้งขึ้นได้ในสำนักนายกรัฐมนตรี อันเป็นแหล่งกลางในการบริหารงาน และจะดำเนินงานสอบสวนได้ตามสั่ง ๗ หน่วยงาน เมื่อสอบสวนได้ความอย่างไรแล้ว ก็ทำบันทึกเรื่องเสนอ ๗ หน่วยงาน สั่งการอีกครั้งหนึ่ง

๓. ผลอันพึงปรากฏทั้งสองกรณีคือ จะมอบให้ ก.พ. เป็นเจ้าหน้าที่หรือตั้งกรมใดกรมหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ ก็คือต้องเสนอต่อ ๗ หน่วยงาน สั่งการจึงจะชอบ เพราะราษฎรต้องการหวังฟังคำวินิจฉัยของหัวหน้ารัฐบาลเท่านั้นไม่ใช่ฟังคำวินิจฉัยของคนอื่น

๔. เพราะฉะนั้นตามความเห็นของข้าพเจ้าแล้ว เห็นว่าถ้าจะให้ ก.พ. เป็นเจ้าหน้าที่แล้ว อาจทำได้แต่ยังไม่เหมาะสมด้วยเหตุผลดังได้เรียนมาแล้วข้างต้น ถ้าจะให้ มีเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะ จะตั้งเป็นกรมหรือกองในสำนักนายกรัฐมนตรีจะเป็นการเหมาะสมกว่า เจ้าหน้าที่เฉพาะนี้จะได้ติดต่อกับกระทรวงทบวงกรมซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องในเรื่องราวร้องทุกข์นั้น และคอยเร่งรัดให้ส่งความเห็นหรือคำชี้แจงมาเพื่อ ๗ หน่วยงาน จะได้สั่งการต่อไป

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา